

Najaarsnotitie 2024

Groengebied Amstelland

Najaarsnotitie 2024

Voor u ligt de najaarsnotitie van Groengebied Amstelland volgens de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna te noemen: BBV).

De najaarsnotitie geeft een overzicht van de huidige stand van zaken van de uitvoering van het programma van Groengebied Amstelland in 2024.

De notitie is opgesteld op basis van voorlopige cijfers tot en met 31 juli 2024. Derhalve bestaan de cijfers voor een deel uit inschattingen over de rest van het jaar 2024. Met deze najaarsnotitie wordt een overzicht gegeven van de (financiële) veranderingen in het begrotingsjaar 2024 sinds de begrotingswijziging van 2024 en tevens een doorkijk voor de rest van het jaar 2024.

Ontwikkelingen

Onderstaand vindt u de belangrijkste ontwikkelingen waar het Groengebied het afgelopen jaar mee te maken heeft gehad.

Bomeninspectie

Begin 2024 zijn alle solitaire en laanbomen geïnspecteerd. Hierbij wordt gekeken of de bomen nog veilig zijn en naar de verwachting voor de komende 5 jaar. In het kader hiervan zijn in totaal 3086 bomen geïnspecteerd.

Na de inspectie kon worden vastgesteld dat er geen direct gevaar is, maar van een 40 tal bomen werd geadviseerd die binnen 6 tot 12 maanden te verwijderen vanwege gevaarstelling op de korte termijn. Rekening houdend met het broedseizoen zijn er direct een aantal bomen verwijderd. De overige bomen zijn verwijderd op het moment dat dit geen verstoring voor broedende vogels op leverde. Herplanting vindt plaats in de komende winter/voorjaarperiode.

Opening Voedselbos de Amstelaar op de jaarlijkse Amstellanddag

Zondag 9 juni werd de jaarlijkse Amstellanddag gevierd, georganiseerd door Stichting Beschermers Amstelland. Een van de 50 locaties die z'n poorten opende, was het openingsfeest van het voedselbos de Amstelaar. Dit voedselbos ligt langs de Amstel aan de Ouderkerkerdijk. Met een financiële impuls van Recreatieschap Groengebied Amstelland is een groep vrijwilligers in november 2023 gestart met het aanplanten van de eerste planten en bomen.

Zo'n 40 mensen kwamen op de opening af. Voorzitter Joke Mooij heette iedereen van harte welkom en vertelde in vogelvlucht over het ontstaan van het voedselbos. Bestuurslid van Recreatieschap Groengebied Amstelland Jan Bert Vroege nam vervolgens het woord voor een korte toespraak. Hij maakte de vrijwilligersgroep blij met een cadeau van de gemeente Amsterdam: een bijdrage voor een nieuwe kas!

Figuur 1: Joke Mooy van stichting de Amstelaar (links) en GGA-bestuurslid Jan-Bert Vroege (rechts) openen het voedselbos

Wederom een 'Nederlandse' zomer

Het recreatieseizoen loopt elk jaar van 1 april tot 1 oktober. De gebieden van Groengebied Amstelland zijn natuurlijk het gehele jaar voor iedereen toegankelijk maar in deze periode stellen we een aantal specifieke voorzieningen weer open. Voorbeelden hiervan zijn de toiletvoorzieningen, extra afvalbakken op warme dagen en het dagkampeerterrein bij de Ouderkerkerplas. Daarnaast wordt in deze periode de (zwem)waterkwaliteit gecontroleerd.

De zomer van 2024 gaat de boeken in als een typisch Nederlandse zomer. De zomer was iets warmer dan gemiddeld maar een hittegolf bleef uit. De warmte in juli en augustus droeg bij aan algenbloei, die ook op de strandjes van Groengebied Amstelland werd waargenomen. Sinds medio juli zijn meerdere zwemwaterkwaliteit waarschuwingen afgegeven.

Bouw nieuwe uitkijktoren Ronde Hoep van start

Naast de A9, aan de rand van polder de Ronde Hoep en vlak onder Ouderkerk aan de Amstel verrijst de komende weken een uitkijktoren.

De 18-meter hoge toren is een initiatief van Stichting Beschermers Amstelland en mede mogelijk gemaakt door Buurbouw (een samenwerking tussen Rijkswaterstaat, aannemer VeenIX en gemeente Ouder-Amstel) en recreatieschap Groengebied Amstelland. De toren biedt na voltooiing bezoekers zowel uitzicht op de werkzaamheden aan de A9 Badhoevedorp-Holendrecht als op de historische Amstelscheg. De opening van de toren met de onthulling van de naam is gepland op 6 november 2024.

In het gebied rond de toren komt eerst een tijdelijke tuin met een bijentoren, bankjes, een speelheuvel met graafmachientjes en picknicktafels. Na afronding van de werkzaamheden aan de A9 in 2027 wordt de tuin uitgebreid met diverse soorten bomen waaronder fruitbomen met appels en pruimen. De bloemen in het kruidenrijke grasland bieden voedsel voor de bijen en andere insecten. De inrichting van het terrein is gericht op maximale biodiversiteit. Langs de Polderweg komt een speciaal pad om het terrein voor voetgangers toegankelijk te maken. Het recreatieschap draagt zorg voor het dagelijks beheer en onderhoud van de toren en het omliggende groen.

Figuur 2: De bouw van de uitkijktoren van de Ronde Hoep is gestart

Tjaskermolen Gaasperplas krijgt een nieuw leven

In het recreatiegebied Gaasperplas van Recreatieschap Groengebied Amstelland staat een zogenaamde paaltjasker; een eenvoudig windmolentje bedoeld om kleine stukken land droog te malen. De tjasker was ooit onderdeel van de tuinbouwtentoonstelling Floriade in 1982. Omdat de molen op de huidige plek niet meer kan draaien, hebben de gemeente Amsterdam en het recreatieschap de handen ineengeslagen voor een verhuizing naar een oeverlandje langs rivier het Gein. Na restauratie kan het molentje weer draaien en water wegpompen.

De tjasker, gebouwd in 1978 en oorspronkelijk afkomstig uit Friesland, is al lang niet meer in gebruik. De houten constructie was grotendeels versleten, de watergoten zijn verdwenen en de molen kan niet meer draaien, omdat omliggende bomen de wind tegenhouden. De kosten voor herstel en onderhoud van de tjasker zijn te hoog voor een werkeloze molen.

De verhuizing van de tjaskermolen verloopt in 2 fasen. Allereerst is de tjasker afgereisd naar een restauratiewerkplaats. Vermoedelijk krijgt de tjasker in het voorjaar van 2025 op het oeverlandje langs de Gein zijn definitieve plek. Een vrijwillige molenaar zorgt voor de bediening van het molentje. Recreatieschap Groengebied Amstelland denkt nog na over een passende invulling van de het betreffende perceel.

Nieuwe speeltoestellen bij de Ouderkerkerplas

In 2024 heeft het Ouderkerkerplasgebied een flinke uitbreiding gekregen; er zijn verschillende nieuwe (speel)toestellen geplaatst. Op het zandstrand aan de Ouderkerkerplas is een nieuw waterspeeltoestel geplaatst en voor de sportieve recreant is een tafeltennistafel en een jeu de boulesbaan gerealiseerd. Daarnaast zijn bij het hondenstrandje nieuwe speeltoestellen voor de viervoeters geplaatst en wordt eind 2024 nog een verouderd speeltoestel vervangen.

Figuur 3: Het nieuwe waterspeeltoestel op het strandje van de Ouderkerkerplas

Overige ontwikkelingen

- Oplopende spanningen tussen recreatieve ontwikkelingen versus natuurwaarden;
- Toenemende recreatiedruk en stijgende inwonertallen;
- Groeiend gebrek aan (recreatieve) ruimte en slimme verbindingen;
- Meer diverse recreantenbehoefte;
- Personeelsleegloop bij sociale werkvoorzieningen;
- Omgevingsinitiatieven zoals voedselbos;
- Vertraging locatieontwikkelingen door besluitvorming, onvoldoende capaciteit en/of mindere economische vooruitzichten;
- De Gemeenschappelijke Regeling werd door het algemeen bestuur geactualiseerd. De nieuwe GR wordt door de provincie in het blad 'Gemeenschappelijke Regeling' gepubliceerd waarmee de nieuwe GR per 1 juli 2024 is ingegaan.

Voortgang reguliere bedrijfsvoering

- Bestuurlijk-logistieke processen voorbereiden en begeleiden aan de hand van jaarprogramma, begroting en doelstellingen;
- Begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en werknemers werkvoorzieningsschappen;
- Bestuursadvisering;
- Beheren vastgoedcontracten en opbrengsten genereren;
- Controleren veiligheids- en onderhoudssituatie;
- Evenementenbegeleiding;
- Regulier periodiek onderhoud en natuurinclusief beheer;
- Promotie deelgebieden, gebruiksmogelijkheden en uitvoering communicatieplan;

- Toezicht houden, handhaving en contacten met recreanten en gebruikers en ondernemers; voorbereiden en updaten uitvoering (meerjaren-)planning groot onderhoud en vervangingen.

Voortgang inspanningen

- De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Groengebied Amstelland moest volgens de Wet Gemeenschappelijke Regeling per 1 juli 2024 worden gepubliceerd. In de vergadering van 8 mei 2024 heeft het bestuur de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Groengebied Amstelland vastgesteld waarna deze door de provincie is gepubliceerd.
- Afgelopen april heeft een waardering- en behoefteonderzoek plaatsgevonden onder bezoekers van het Groengebied. 637 respondenten hebben het onderzoek ingevuld. De gegevens zeggen alleen iets over het gedrag en de meningen van de respondenten van het onderzoek. Het is daarom belangrijk om rekening te houden met de mogelijk lage representativiteit van de gegevens. De uitkomsten zijn input voor de programmaring van het schap.
- Groengebied Amstelland werkt samen met de betrokken gemeenten en Staatsbosbeheer aan de uitvoering van projecten uit het Ontwikkelperspectief Diemerscheg. Voorbeeld hiervan is het te realiseren fietsrondje Diemerscheg. Doel is de groengebieden van de Diemerscheg intensiever te integreren met de stedelijke leefomgeving;
- Ook het bekroonde landschap van de Amstelscheg heeft te maken met toenemende recreatiedruk en nieuwe uitdagingen. De provincie wil samen met het waterschap en de betrokken gemeenten het Gebiedsperspectief Amstelscheg uit 2011 actualiseren.

Voortgang acties uit accountantscontrole

Hieronder is benoemd hoe de adviezen uit de jaarlijkse accountantscontrole worden opgevolgd.

Verwerking inkoopfacturen en betalingen

Conform het advies van de accountant is bij de bank de betaalomgeving met vier-ogenprincipe ingesteld. Deze betaalomgeving hebben we getest en met ingang van september 2024 in gebruik genomen.

Prestatielevering diensten en leveringen

Zoals de accountant adviseert, wordt het beleid voor de vastlegging van opdrachten en prestatiebewijzen in het proces van de factuurafhandeling toegepast en bij medewerkers onder de aandacht gebracht. Ook beoordelen we bij de verbijzonderde interne rechtmatigheidscontrole of dit beleid voldoende wordt nageleefd en in praktische zin werkt.

Aanbestedingen

Het advies van de accountant voor aanbesteding van diverse onderhoudswerkzaamheden (zoals maai- en snoeiwerk) is overgenomen: de aanbesteding van raamovereenkomsten voor meerdere jaren en van standaardcontracten voor kleinschalige diensten is in voorbereiding of al operationeel.

Nota activering, waardering en afschrijving

Overeenkomstig het advies van de accountant actualiseren we de uitgangspunten voor afschrijvingstermijnen in de Nota activering, waardering en afschrijving, welke in de voorjaarsronde 2025 als een bijlagen bij de jaarrekening wordt meegenomen.

Hoogtepunten per programma

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Het kalenderjaar 2024 is wederom een lastig jaar voor de (kleinere) evenementenorganisatoren. Vanwege de natte en onstuimige weersomstandigheden ondervonden festivalorganisatoren moeilijke omstandigheden voor de op- en afbouw. Daarnaast kon Fiesta Macumba dit jaar niet plaatsvinden en zal het evenement ook niet terugkeren bij de Ouderkerkerplas. De kaartverkoop van Amsterdam Open Air was daarentegen wel naar verwachting. De voorspellingen voor de festivals welke in de tweede helft van de zomer plaats zullen vinden zijn positief. Daarnaast vonden er dit jaar ook weer een aantal kleine evenementen in Groengebied plaats. Voorbeelden hiervan zijn trainingen van de ambulance Amsterdam en meerdere schoolexcursies.

Het bouwrijp maken van de horecaontwikkeling aan de Abcouderstraatweg is in afwachting van bestuurlijke keuzes. Ondertussen vinden gesprekken plaats tussen het bestuur van Groengebied Amstelland en de gemeente Amsterdam. Het schapsbestuur zal naar verwachting in het najaar een keuze maken over het perspectief van de ontwikkellocatie.

Het college van Amsterdam heeft in 2021 een positief besluit genomen over het Toekomstplan Gaasperplas. In 2024 staat de voorbereiding voor de uitvoering van deze delen van het Toekomstplan gepland. Tegelijkertijd is het recreatieschap dit jaar bezig het achterstallig onderhoud weg te werken van de voorzieningen die vooralsnog buiten het Toekomstplan vallen. De uitvoering van de plandelen van het Toekomstplan Gaasperplas staan gepland voor 2025 en 2026 met een uitloop tot mei 2027.

Programma 2. Beheer en onderhoud

Qua beheer en onderhoud hebben in de eerste helft van 2024 plaatsgevonden:

- Nieuwe aanbesteding voor intensieve- en extensieve grasvegetatie maaiwerk;
- Nieuwe raamcontracten afgesloten voor kunstwerken (bv. noodreparaties aan bruggen), gebouwen en hygiënische maatregelen (bv. Herstellen na vandalisme) en Groen (bv. Maaien of weghalen omgewaaide bomen);
- Dunningswerk (eerste fase) voor de bosrevitalisatie;
- Schouwpaden vrij gemaakt in de Middelpolder;
- Nieuw hek bij de onderhoudsloods aan de Loosdrechtdreef;
- Dieptekaart opgesteld van de Gaasper- en Ouderkerkerplas;
- Waarschuwbordjes bij de Gaasperplas geplaatst met aanduiding 'gevaarlijk zwemwater';
- Ondersteuning gegeven aan het bewonersinitiatief voor het realiseren van een uitzichtheuvel in de Gaasperzoom;
- Zo veel mogelijk tegengaan van exoten zoals eikenprocessierups, Japanse duizendknoop en grote bereklauw;
- Opruimen stormschade voortkomend uit de najaarsstormen van 2023;
- Het extensief maaibeleid moest vanwege het natte voorjaar aangepast worden. Er is later gemaaid dan oorspronkelijk de bedoeling was;
- De voorbereidingen voor Groot Onderhoud verhardingen Gaasperplas heeft plaatsgevonden. Uitvoering zal vanaf september plaatsvinden;
- De voorbereidingen voor Groot Onderhoud kunstwerken zijn in gang gezet. Uitvoering zal vanaf september plaatsvinden;
- Naar aanleiding van een boominspectie zijn ca 30 zieke en dode essen verwijderd. Herplanting vindt komende winter plaats
- Broedvogelinventarisatie bij de Ouderkerkerplas

Programma 3. Toezicht en veiligheid

De inzet van onze boswachters is in het hoogseizoen aangevuld door extra toezichthouders van City 360 zodat op drukke dagen extra personeel aanwezig kon zijn. Sinds 2022 geldt een hoog/laagseizoen wat betreft de inzet van onze boswachters. Dit betekent dat vanaf april tot oktober gemiddeld 40 uur per week gewerkt wordt en van oktober tot en met maart 32 uur. Hierdoor ligt de focus voor toezicht meer in het hoogseizoen en kan dit plaatsvinden met gekwalificeerd personeel.

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Eind 2023 is het ambitiedocument “een sprong naar de toekomst” vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland. In 2024 worden werkzaamheden verricht om de ambities uit te werken tot richting uitvoeringsgerichte opgaven. Naar verwachting zal het bestuur eind 2024 besluiten over een drietal financiële voorkeursscenario's wat zal moeten leiden tot de start van het ontwikkelprogramma in het voorjaar van 2025.

Financiële voortgang en prognose

Programma	Begroting (na wijziging) 2024			Prognose 2024			Verschillen tussen prognose en begroting		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	300.418	21.950	-278.468	201.538	55.997	-145.541	-98.880	34.047	132.927
2. Beheer en onderhoud	3.742.797	740.982	-3.001.815	3.681.975	748.135	-2.933.840	-60.822	7.153	67.975
3. Veiligheid en toezicht	544.461	-	-544.461	513.405	-	-513.405	-31.056	-	31.056
4. Bestuur en ondersteuning	551.035	-	-551.035	587.104	-	-587.104	36.069	-	-36.069
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.250	4.109.683	4.108.433	1.500	4.138.693	4.137.193	250	29.010	28.760
Totaal voor bestemming	5.139.961	4.872.615	-267.346	4.985.522	4.942.825	-42.697	-154.439	70.210	224.649
Ad 5. Mutaties reserves	3.594	270.940	267.346	334.118	376.815	42.697	330.524	105.875	-224.649
Totaal na bestemming	5.143.555	5.143.555	-	5.319.640	5.319.640	-	176.085	176.085	-

Totaal

Het resultaat van de najaarsrapportage is geprognosticeerd op een negatief saldo ad € 42.697,-. Dit is € 224.649,- minder negatief dan het resultaat in de begrotingswijziging. Dit komt door € 154.439,- lagere kosten en € 70.210,- hogere baten.

De totaalsom bestaat uit lagere uitgaven (€ 132.927,-) voor ontwikkeling en inrichting. Daarnaast zijn er lagere lasten (€ 60.822,-) en iets hogere opbrengsten (€ 7.153,-) op beheer en onderhoud en lagere uitgaven (€ 31.056,-) voor toezicht. Er worden hogere uitgaven (€ 36.069,-) voor bestuur en ondersteuning verwacht. Tot slot worden er hogere inkomsten (€ 29.010,-) verwacht vanuit de algemene dekkingsmiddelen.

Hierna worden de belangrijkste wijzigingen per programma verder toegelicht.

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Het eerste programma laat een lager saldo van € 132.927,- zien dan begroot.

Reden hiervoor is dat het bouwrijp maken van de voorzieningen en daarmee de ontwikkeling van de horecalocatie aan de Abcouderstraatweg zijn vertraagd. Wanneer een bestuurlijke keuze wordt gemaakt over het perspectief van de ontwikkellocatie zal hiervoor een nieuw voorstel met geactualiseerde financiën worden opgesteld. Het budget voor het bouwrijp klaar maken schuift wel door naar 2025.

De gemeente Amsterdam heeft het in 2019 vastgestelde schetsontwerp van het Toekomstplan Gaasperplas eind 2023 verder uitgewerkt voor vijf van de acht deelgebieden. In 2024 staat de voorbereiding voor de uitvoering van deze delen van het Toekomstplan gepland. De voorbereidingsuitgaven blijven in 2024 voornamelijk onder het geraamde budget. Tegelijkertijd is het recreatieschap dit jaar bezig het achterstallig onderhoud weg te werken van de voorzieningen die voornamelijk buiten het Toekomstplan vallen. De uitvoering van de plandelen van het Toekomstplan

Gaasperplas staan gepland voor 2025 en 2026 met een uitloop tot mei 2027. Naar verwachting stijgen de beheerlasten van het recreatiegebied Gaasperplas hierdoor met € 71.400,- per jaar.

Het onderzoek naar een toekomstbestendige financiering van het Diemberbos is uitgesteld in afwachting van bestuurlijke keuzes. De werkzaamheden zullen zich naar verwachting uitstrekken richting 2026.

Programma 2. Beheer en onderhoud

Programma twee laat een lager saldo van € 67.975,- zien dan begroot.

Dit saldo bestaat uit lagere kosten van € 60.822,- en hogere opbrengst € 7.153,- dan begroot.

De iets hogere opbrengst is gelegen in een relatief positieve kaartverkoop bij de evenementen. Doordat veel organisatoren in 2023 in zwaar weer verkeerden en sprake was van tegenvallende kaartverkoop werd de begroting 2024 op dit beeld aangepast. Met een kleine overschrijding ligt de verwachting in lijn met deze bijgestelde begroting.

De lagere kosten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een langdurig openstaande vacature bij beheer en toezicht. Toezichthouders worden in de perioden dat er minder toezicht in het gebied nodig is ook ingezet op beheer- en onderhoudsklussen. Om deze reden komt dit ook terug bij de verantwoording van het derde programma.

Tegelijkertijd worden dit jaar iets minder kosten verwacht vanuit het Routebureau vanwege uitloop in de actualisatie van het fietsknooppuntennetwerk, deze kosten schuiven door naar 2025.

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Het derde programma laat een lager saldo van € 31.056,- zien dan begroot. Zoals bij programma 2 uitgelegd zijn de lagere kosten het gevolg van een langdurig openstaande vacature bij beheer en toezicht.

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Programma vier laat een hoger saldo van € 36.069,- zien dan begroot. Er zijn meer kosten gemaakt voor de wettelijk verplichte aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling.

Verder worden in het tweede halfjaar 2024 kosten verwacht voor de actualisatie van de Algemene Verordening en Legesverordening en het Regelement van Orde. Eerder werd besloten deze op te pakken vanaf het najaar. Daarnaast wordt meer inzet gevraagd vanuit programmasturing en zijn de accountantskosten (conform marktprijs) verhoogd.

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen komen naar verwachting € 29.010,- hoger uit. Reden hiervoor is dat de rentebaten vanwege de verhoogde spaarrente nóg hoger lijken te worden dan begroot.

Gevolgen voor de reserves

Naar verwachting zal in 2024 het resultaat € 224.649,- minder negatief zijn dan begroot. Dit betekent dat in plaats van een onttrekking van € 267.346,- een

onttrekking aan de reserves van € 42.697,- wordt verwacht.

Naar verwachting zal het totaal van de reserves eind 2024 € 2.111.934,- bedragen.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves

	Begroting na wijziging 2024	Prognose 2024	Verschillen prognose en begroting
Toevoeging algemene reserve	3.594	86.118	82.524
Onttrekking algemene reserve	-176.896	-367.093	-190.198
Toevoeging bestemmingsreserve	-	248.000	248.000
Onttrekking bestemmingsreserve	-94.044	-9.722	84.322
Totaal	-267.346	-42.697	224.649

	Stand per 01-01-2024	Stand per 31-12-2024	Verschil
Algemene reserve	1.350.120	1.069.145	-280.975
Bestemmingsreserve UP	276.000	524.000	248.000
Bestemmingsreserve investeringen	445.601	445.079	-522
Bestemmingsreserve egalisatie	82.910	73.710	-9.200
Totaal reserves	2.154.631	2.111.934	-42.697

Figuur 4: Waterjuffer "het Lantaarntje" in het Groengebied